

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike.

Insetarist: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglaši do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupički in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poročke, zaročke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem gleda inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo "Slov. Naroda" in "Narodna Tiskarna" Knaflova ulica št. 5, pričilno. — Telefon št. 304.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:
v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . .	K 180—	celoletno . . .	K 240—
poletno . . .	90—	poletno . . .	120—
3 mesečno . . .	45—	3 mesečno . . .	60—
1 . . .	15—		20—

"Pri morebitnem povisjanju se ima daljša naročina doplačati." Novi naročniki naj pošljajo v prvč naročino vedno **z** po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprojema le podpisane in zadostno frankovane.

Rekopišev ne vrati.

Posamezna številka velja 1 krona.
Poštnina plačana v gotovini.

Jugoslavija — Italijanska kolonija.

Angleži in Francozi so natvezli Italijanom misel, da bo Jugoslavija njihova kolonija. Oni presojajo naš obal s svojega kolonialnega stališča. Ustvarijo si obrežne kraje, iz katerih potem segajo v notranjost. Ta njihova mentaliteta se je odkrito pojavljala v razgovorih z jugoslovenskimi zastopniki v Parizu. Ti so jo seveda pobijali, ali toliko boli se je oprijela Italijanov, ki se zibljejo še neprestano v prijetnih sanjah, da bo do z brega segali globoko v Jugoslavijo in tam trgovali, gradili, izkorističali naravne zaklade ter uvažali potrebščine in velike dobičke v svojo domovino. Napravili so si tozadne načrte in v Rapallo so jih tudi že obrazložili. Govore o pravicah v svobodi in italijanskih podjetij v Jugoslaviji, o posebnih olašavah in prizpitivah za italijanske gospodarske inštitutive. Ob neemožnosti dogledne konsolidacije notranjih razmer, ob plemenskih sporih, umetno gojenih z italijanskimi strani, bi hoteli Italijani izbrali živeti na stroške Jugoslavije. Kar trumpona bi se vsipali v Jugoslavijo, in kjerko bi jim kaj prijalo, tam bi se vsebdili delali po svoje in zase. Za vsakim vogalom bi tičal sumljiv italijanski obraz.

Manjšando vien l' appetito! Velika je bila pojedina pri ligurski Sv. Marijeti. Italijanski krožnik je bil obsežen in globok. Pričakovali so, da pade vanj mnogo, ali naši delegati so jim nametali toliko, da je bil krožnik kupoma poln, tako da so se Italijani že zahvaljevali, »grazie«, če ne, bo preveč! Sedaj si po svojih listih pripovedujejo smehlje, kako zlahkoto so dobili slovečo Postojnsko jamo, bogati idrijski rudnik na notranjske gozdove, obmorie itd. Po neprizakovani jugoslovenski postrežljivosti sodijo, da bo vedno tako pri vseh njihovih načrtih napram Jugoslaviji. Kolonija bo služila v izbornu prehrano in ogromno industrijsko povzdrigneve Italije. Pa ne le to. Znani italijanski zastopnik Vassallo je povedal še nekaj drugega. Ko so ga vprašali za njegovo mnenje glede prepustitve Dalmacije Jugoslaviji, je odgovoril, da se avtonomija Dalmacie smatra lahko že za odprtovrašanje v notranji politiki Jugoslavije. Od notranjih sporov pričakujejo Italijani razcepljenje Jugoslavije, katero naj bi rešilo dalmatinsko vprašanje v italijanskem smislu. Avtonomija za Dalmacijo pomeni za nje počasno, a zato pravijo, da je dežele s strani Italije. Italijanski načrti stremiči takoj za največjim izkorisčanjem jugoslovenskega položaja in uresničenjem vseh italijanskih želja napram Balkanu.

Italijani poznačajo v Jugoslaviji pravzaprav samo Srbe, mi in Hrvatje smo anektiranci, ki nimajo nobene besede. Pa kako se trudijo italijanski listi napram Srbom, da bi jim vcepili to misel! Ob pogajanjih so poudarjali v dolgovzelnih člankih, da se imajo izpolniti srbske aspiracije, ki se bistveno razlikujejo od slovensko-hrvatskih, ter težijo proti spodnjemu Jadranu. Vse, kar zahteva Slovenci in Hrvatje pa je v nasprotju z italijanskimi in tudi čisto-srbskimi zahtevami. Po rapallskem sporazumu že izvajajo italijanski liste, da je sedaj vržen razpor in raz-

mogoče vse njihove načrte na mah vreči na tla in jih potoptati. Volitve v konstituanto jo morejo ustvariti. Italijani bodo izrabili še te dni do volitev v konstituanto, kar se bo le dalo, za hujškanje in razcepljanje, da bi se sestala taka konstituanta, ki bi postavila trdne temelje Jugoslaviji, tako da bi ob primerem času zadalo rahel sunek, pa bi se podrla zgradba nove države. Ob neemožnosti dogledne konsolidacije notranjih razmer, ob plemenskih sporih, umetno gojenih z italijanskimi strani, bi hoteli Italijani izbrali živeti na stroške Jugoslavije. Kar trumpona bi se vsipali v Jugoslavijo, in kjerko bi jim kaj prijalo, tam bi se vsebdili delali po svoje in zase. Za vsakim vogalom bi tičal sumljiv italijanski obraz.

Manjšando vien l' appetito! Velika je bila pojedina pri ligurski Sv. Marijeti. Italijanski krožnik je bil obsežen in globok. Pričakovali so, da pade vanj mnogo, ali naši delegati so jim nametali toliko, da je bil krožnik kupoma poln, tako da so se Italijani že zahvaljevali, »grazie«, če ne, bo preveč! Sedaj si po svojih listih pripovedujejo smehlje, kako zlahkoto so dobili slovečo Postojnsko jamo, bogati idrijski rudnik na notranjske gozdove, obmorie itd. Po neprizakovani jugoslovenski postrežljivosti sodijo, da bo vedno tako pri vseh njihovih načrtih napram Jugoslaviji. Kolonija bo služila v izbornu prehrano in ogromno industrijsko povzdrigneve Italije. Pa ne le to. Znani italijanski zastopnik Vassallo je povedal še nekaj drugega. Ko so ga vprašali za njegovo mnenje glede prepustitve Dalmacije Jugoslaviji, je odgovoril, da se avtonomija Dalmacie smatra lahko že za odprtovrašanje v notranji politiki Jugoslavije. Od notranjih sporov pričakujejo Italijani razcepljenje Jugoslavije, katero naj bi rešilo dalmatinsko vprašanje v italijanskem smislu. Avtonomija za Dalmacijo pomeni za nje počasno, a zato pravijo, da je dežele s strani Italije. Italijanski načrti stremiči takoj za največjim izkorisčanjem jugoslovenskega položaja in uresničenjem vseh italijanskih želja napram Balkanu.

Italijani plavajo v sedanjih trehnotkih v razkošnih sanjah o udobni in sijajni bodočnosti, ki jim bo dajala njihova kolonija na Balkanu; in iz njihovih skelepoval je razvidno, da niti za hip ne misijo, da bi bilo

za zložene v tem smislu kakor »po-mlad«? Ali ni preveč, zahtevati od prostaka, naj deli besedi »deska, goska« različno zato, ker pri drugi besedi »k«. pripada h končnici?

Bojno geslo svojedobnega pravopisnega boja (1899 sl.): bralec — bravec je (na str. 37/38) rešeno s pravili, ki upravičujejo zdaj »bravca«, zdaj »poslušalca« itd. Ne vem, če bo v praksi obvelala taka razcepljenost, ki prostaku otežavlja delo: analogija utegne biti močnejšega učenost. O pravorečju, kolikor vidim, v Pravopisu ni govora.

V slovarju bo vsakdo brž zavil oster purizem, t. j. boj proti tujkam (in tudi izposojenkam), ki ga ne morem odobravati. Kar se tiče besednega zaklada, smo s purizmom dospehl že dosti daleč ter nam nikakor ni treba iti dalje.

S križem so v Pravopisu označene, t. j., ne smejo se rabiti n. pr. sledete besede: abonirati, adresata, adut, afera, anonsa, aranžirati, arjetati, avanzirati, balast, banalen, basket, blamirati, bombast, bravura, brutalen, buržoazija, datirati, debata, dekoracija, dementi, desavuirati, eboleta, fin, frapirati, gaža, grinta, honeten, imponirati, klofuta, klovn, koketen, kolo (ollo), kolosalen, komportaža, komij, kompromitirati, ko-

katere trdnosti se bodo razblinila v nič vsa stremljenja naših zunanjih nasprotnikov, pred vsemi Italijanov. Naša konstituanta mora povedati Italijanom, da Jugoslavija ne bo nikdar italijanska kolonija!

K.

Pride čas . . .

Globoko, skelečo bol občutimo z našimi neosvobojenimi brati mi, ki živimo pod svobodnim soncem. To-dalo pride čas tudi za nje.

Stoletja so trpeli Srbi, stoletja prelivali kri za svojo svobodo, živjali se pod turškim bičem in Škripalim z zombi, ko so morali požirati od Avstrije najrafiniranje Šikane. Dolgo je bilo njihovo trpljenje — končno so se ujedinili. Kdo bi jim zavidal po tolikih borbah!

Naši Kraševci, Vipavci, Goričani in Primorci, ki so ostali pod tujim jarmom, imajo že sami v sebi preveč odporni moči proti uzurpatoru in preveč iskrene ljubezni do svoje ma-

tere Jugoslavije, da bi mogli predlogi ostati v robstvu. Pride čas . . .

Srbi, vsa Jugoslavija, vsi mi moramo hoteti in delati, da pridejo vsi Slovenci pod okrilje Jugoslavije.

Nemci in Italijani se tudi niso zedinili kar čez noč, tudi pri njih je trajalo dolgo, a prišel je vendar le čas in pride tudi za nas.

Srbi imajo ujedinene vse svoje ožje brate, oddahnejo si malo, potem pa se pripravijo v novo borbo za osvobojenje svojih še zarobljenih bratov Slovencev onkraj mejne črte.

Potrpimo in upaimo, pride čas!

M. B.

„Trije enakopravni bratje.“

To pesem poslušamo že dolgo časa; v nekaterih časopisih je naravnost oficijelna himna.

Doni kakor pravljica o treh bratih, ki so šli v svet po srečo — vsaj dva sta bila navadno nesmetna.

Pa ne doni samo kakor pravljica, ampak je fakteno pravljica. V istini namreč popolnoma enakopravni bratje.

Ali vendarle? Včasi so bratje enakopravni, namreč takrat, če žive popolnoma ločeni ali če so popolni skomponisti, t. j. če so popolnoma združeni.

Kar je v sredini med popolno ločenostjo in popolno združitvijo, ni enakopravnost, ampak večen boj za njo.

Take polovičarske odnosajo urejajo navadno z — nagodbami, z zakoni, paragradi.

Ali se še spominjate zloglasnega avstrijskega § 19 o enakopravnosti? Njega snovaleči so imeli, mislim, v istini plemenite namere z njim, a te namere se niso dosegli, ker se niso mogle dosegli. Paragraf je postal slepilo ter bil vržen med nerabno ropotijo. Le en uspehl je rodil: večne medsebojne borbe avstrijskih narodov. Končno pa

sмо šli popolnoma narazen, Slovani smo ubrali svojo pot, Nemci in Madžari pa svojo.

Enakopravnost narodov se s paragrafi ne da doseči in urediti.

Naj nikdo ne misli, da je to laž med »brati! Če se ne črtijo za eno, jim paragrafi enakopravnosti ne prineso; v medsebojni borbi pa so si »bratje« radi najljutjejši sovražniki.

Ali hočete s paragrafi o plemenitki avtonomiji začeti borbo med bratimi? Začnite jo in videli boste, kam pride. Kdor stopi pod zastavo plemenitke avtonomije, zato da bi začel svojo ožje domovino, si je izbral pot, kjer ga čaka siguren poraz.

Postavil se je v bojno pozno, napravil je fronto in hoče meriti svojo moč. Vej borbi pa moči ne bodo enako velige . . .

Recite sedaj odkrito: ali hočete, da naj bodo »trije bratje« popolnoma ločeni ali popolnoma združeni?

Če hočete prvo, povejte odkrito! Potem — z Bogom.

Mi hočemo drugo, t. j. eno enotno Jugoslavijo. Po njej smo hrepneli, njo smo klicali.

Politične vesti.

= **Sestanek okrajnega odbora JDS** za Ljubljano se vrši v petek, dne 19. t. m. ob 6. uri zvečer kakor običajno na magistratu.

= **Krajevna organizacija JDS v Sp. Šiški** vabi vse somišljenike, da se udeleže sestanka v soboto, dne 20. t. m. ob 7. zvečer v gostilniških prostorih gosp Petra

ketirati? »slavnostno obedovati? !? — blamaža ni »sramoto, zasmeh«; — brutalnost je več ko »sirovost«; — datirati: začenjati se, štetni se; toda: pismo je treba datirati; — debata: razgovor... razgovor se je vnel; — debata: je mnogo več nego »razgovor«; — dementi: preklic, popravek; — dementirati: dementirati se (uradno ali poluradno vesti, ki jih širi drugi, preklicati pa moremo le to, kar smo sami rekli); — debata: na pravi »popravek«; — desavuirati: začiati, utižiti... koga na cedilu pustiti; kaj smo koga na cedilu pustili, če smo ga desavuirali? ; — fin: tenek, droben, rahel nežen... kaj pa fina družba? je li »finak« suknja »tenka«? ; — frapirati: presenetiti; kaj smo bili samo presenečeni, če smo bili frapirani? ; — honeten: časten... pošten; pojmi se ne krijejo; — hvalisati: hvaliti; — imponirati: ugajati komorni, spoštovati koga; nemogoče; — je li klovn: glumec? ; — koketen: spogledljiv, koketirati: spogledovati se; nemogoče; — kolportaža: razašanje; tu manjka slovenski besedi najmanj objekt; — kompromitirati: osramotiti, osmešiti; nemogoče; kostimiran: zgodovinski dobi primerno oblečen (!); — kre-

denci: lava; te besede skoro nikdo ne razume; — ležeren: nemaren; če se krije ležerno, ali je to nemarno? ; — lista: pola, izkaz, seznam; nosilec liste pri volitvah; manira: način, običaj, sposobnost manikšnih manir? ; — naiven: preprost, neuk, neveč; — naivno dekle? ; — parter: pritliče; kaj pa v gledališču? ; — peron: postajni hodnik; je nejasno; — pikanten: dražljiv, omamljiv, ne bo nikdo razumen; — režiser: ravnatelj; se ne krije; — saldirati: skleniti račun, povrnat, plačati? ; — sezona: čas, letni č. v kopališču se traja sezona? ; — toaleta je pod oblike se itd., negligē: sobna oblike (sub, soba)

Poleg gori navedenih obsojenih tujk navaja »Pravopis« še mnogo drugih, ki pa jih ne obsoja na smrt, marveč le tolmači; na pr.: absolvirati, absorbirati, absurd, adaptirati, aficirati, analogija, anekdota, antipatija, dilettant, kompakten, komplikirati itd. Pri mnogih izmed teh besed človek ne čuti razlike od gornej skupine (abonirati itd.) in zato ne vidi, zakaj je dr. Breznik z njimi mileje postopal. S tem, da je tudi te-le sprejet v »Pravopis«, je pokazal, da bi jih vendarle tudi najraje ne vidi v slov. pisavi (gl. ocombe na str. 32).

lame, čula glasove visokih fraz in publikih enodnevnic, ni čuda torej, da so obnovadnem času, v duelu, ko prikipevalo valovi politične volilne borbe na višek, zapluli valovi eksprezisionističnega izražanja tudi v doslej tiho idilico življenja strokovmostanovske organizacije zasebnih uradnikov, ki so te dni Ljubljano po svojem osrednjem odboru vabili v visokodenčnih in bombastičnih reklamah lepeških na protest proti »radu in redu«, češ, pred nami se je tresel - Dunaj in tressel se bo Beograd. »Človek z bomboški in preriški bivolk sta se snoti na dlako slično skušala v politični arenici Mestnega doma, kamor so prišli vsi pristaši političnih strank na diskusijski in razgrajalski redenvezu. Pred dolochen uro so se že komunisti - manuelni delavci v matnem številu zasedli vse stole, tako da so tvorili centrum avantgarde teroristov. Ob straneh so se nizali narodni socialisti, ki so marljivo sekundirali terorju komunistov. Diskusija se je udeležili tudi socijaldemokrati in so mišljeniki demokratske stranke. Drugštveni predstnik in hišni posestnik Orehek, iz agitatorske sole SLS, je otvoril shod, napadajoč demokratsko časopisje, ker je priobčilo razprave o pradru in redu in ogorčeno dvigajoč protest proti vladni, zlasti proti min. Draskoviču, akoprem je zakon po zalogi demokratov že pokopan in jo vseka diskusija nepotrebna. Soc. dem. Ig. Mihevc je mirno razpravljal o vsebinski načrtu, izjavljajoč se proti načrtu. V govoru nehitri Hitler je razpravljal za NSS teorje proti načrtu. Soc. dem. Al. Prepeluh je podal imenom JSDS izjavo proti zakonu. Izjavo komunistične stranke je precital Vladislav Fabijanič. Govoril je tudi Brandner za NSS. Razgrajati pa so začeli komunisti in narodni socialisti, ki je utemeljeval zgodovino načrta dr. Knaflč kot društveni član in pa pristaš demokratske stranke. Predsednik Orehek ga je prekinil in mu odvzel besedo, čeprav je govornik pojasnjeval vzroke in momente, kako je prišlo do načrta, katerega so skovali že v prejšnji vladni Protič - Koroščevi ministri. Govornik je ogorčeno protestiral proti kritiji svobode govora, povdarijoč nadalje, da je ravno parlamentarna zajednica bila tista, ki je stavila kot pogoj sestave koalicjske vlade sprejem načrta o pradru in redu. Naslednji govornik Deržič je lahko govoril nemoteno ter napadel ministra saobraćaja dr. Korošča, ki je uveljavil neko stare, proti železničarjem naperjeno naredbo. Shod je sprejet resolucijo proti uveljavljanju zakona v točkah, ki se tičejo koalicjske pravice in svobodnega mezdnega gibanja. Tu se je zopet pokazala prisostnost predsednika, ki je stal popolnoma pod vplivom komunistov. Če analiziramo vse motive, ki bi morali biti merodajni nepolitični organizaciji za protest proti zakonu o pradru in redu, moramo ugotoviti, da so na tem protestnem shodu prevladovale politično-demografske tendence.

= Shod JDS za javne nameščenice. V petek 19. t. m. ob 8 zvečer bo v Mestnem domu shod, na katerega se vabijo vsi državni in zasebni uradniki, poduradniki, služne in vpokojenci. Na shodu govorita uradniški kandidati prof. Josip Reisner in poslanec dr. Fran Novak.

= Klerikalni shod v Poljanah. Ker se v »Slovencu« od torka dr. Mohorič ustoli v svojem »sajaju« vspelen shodu v Poljanah, mu bodi kratko povedano, da je bil ta shod popolnoma v naših rokah in od nas zavisen. Bil je res dobro obiskan, a volilci Dem. in Sam. stranke so bili v veliki večini. Na miljaj in shod bi bil razbit, a tega se ni hotelo, da se varuje dostojnost imenovanih strank. Bilo je ukazano in naročeno, shod moriti se s primeritimi medkljicami in ugovori, in udeleženci so se po tem navodili tudi ravnati. Sam dr. Mohorič je moral čutiti to nevarnost, ker drugače bi bil težko, težko, tako zmerno govoril kot je. Seveda, polomijo je bila dejstvo temu zani, a najbolj se je pa urezl z očitanjem na naslov g. Kržišnika, da je solo obesil na kol, kar ni res. Sel je že starejši v šolo in dobro dovršil inž. gimnazijo v Kranju. Bil je med voditelji dijastva za napredne jugoslov. ideje, radi katerih je bil od klerik. profesorjev denunciran.

Dr. Breznik je v Pravopisu sprejet mnogo besed, ki o njih pri naiboljši volji ne morem reči, čemu so spretete; na pr.: brezovka, brglez, brivec (razen kakšnega jezikovnega čudaka ne bo nikdo v izkušnjavi, da bi pisal morda: brilec), bron, društvo (radi »š?«, dandasne ne bo nikdo tu dvomil, kako je treba pisati besedo, in če bi bilo vendarle potreben, opozarjati na »š«, zakaj pa potem ni v slovarju na pr.: moštvo?), griza, petelin; piška, podružnica, potomec, prekašati, pristek, itd.

Dalje je v slovarju nekaj besed, ki se zde morda malo znane, pa imajo zato pri sebi nemški prevod (tako tumačenje pa je svrha navadnega slovarja, ne Pravopisa, a če bi se Pravopisa dala tako svrha, bi zbirka besedi, potrebnih pojasmila, moralna beseda: vožur = Safran; bučka = Stecknagel; gnoj, zmesni gnoj = Kompost; povalnik = Strudel; smetlika = Gesindel; opokel = blästert; odhodnik = Abschiedsvalet; vlača = Schleife; volčič = vnetje na vimenu; nart = zgornji del noge. Tu omenja še besedno skupino, navedeno pri »cvreti« in frageologiji pri »ravaš«, pri »redek«).

Tudi je v slovarju nekaj čisto leksikografskih besed, ki se dandasne

ran. Vsled tega in izbruhu vojne, ni več mogel v Prago na trgovsko akademijo, kamor je nameraval in se je zdaj posvetil književništvu. Na to očitanje je dobil dr. Mohorič tudi primeren odgovor: Stranka denunciantov! na kar je dr. Mohorič molčal bled kot stena. Še bolj jo je ta dr. Mohorič polomil s svojo knjigovo bahrilo kako dobro je studiral in dosegel celo doktorat. S tem je pač pokazal svojo plitvost, kajti v resnici učen mož se ne baha s svojo učenostjo, je poheven in staren. Da so imeli klerikalci strali pred shodom, že svedoči to, da niso pripravili na shod Brodarja, ker bi jo ta se hujše polomil, kakor klerikalni doktor. Povemo se, da ena volilce odtehta deset klerikalnih gledje politične zavednosti, za to je bodočnost naša, ker je za nami vsa zavedna mladina.

= Jeseniške razmere. Z Jesenic nam pisejo: »Duhovniki nimajo pri politiki nicesar opravitev, tako je trdil Brodar na pol. shodu v Kat. domu. Ta je pa debela. Zakaj pa so potem na priznici dobivali ljudstvo na shod, zakaj pa so se vse mase še spremnile, če nimajo duhovniki s politiko nicesar opravitev. Zakaj potem posilja faimošter kaplana Gabrovška na vse shode po Jesenicah in okolicu, da je revez že vse hrivap in si daje vsak teden čevljje »potemplati«. Kdo mu povrne stroške? Nar. socialisti so zelo nejevoljni, ker je zmagač Ravnik Joža nad Jankom Istežnim imena. Janko Ravnik je res inteligen, trezen in prevdaren mož, o Jožetu pa se to ve, da je specialist v krokanju. Janko bi kot poslanec za svoje ljudi res kaj dosegel. Joža pa bi le svojega »načaka« v Beogradu zdravil. Pri nar. soc. ne odločno zmožnost in simpatija oseb, temveč zmožnost krokanja in zveze do komunistov in Nemcov. E. že vemo, kam pes tako moli. Direktor Hoiman v kratkem zapusti tovarno. Komunisti prevzamejo tovarno v svoje roke. Kdor ne verjame, pa naj gre poslušati govore komunistov. Kdor je pa pameten, pa obrni hrbet temu življenju. Možje, mislite resno, pa spoznajte zmote te prevar, s katerimi vas pitaio.

= Ministra »Narodnega kluba za sporazum z Italijo.« Riječ poroča iz Beograda, da se hesta ministra Narodnega kluba vsekakor izjavila za ratifikacijo miru z Italijo. Kar se da sklepali iz tega, da na zadnji seji ministrskega sveta nista podala nobenih ugovorov proti pogobi v S. Margheriti. — d

= Radič izpuste? Večer poroča iz Beograda, da je zelo verjetno, da bo Stjepan Radič že pred volitvami v konstitučni izpuščen na svobodo in da se min. predsednik dr. Vesnič osebno zanimata za to, da se Radič izpuste iz zapora.

= Iz demokratske stranke. Zagreb, 17. novembra. V Nasičah se je vrnil 15. t. m. dobro obiskan shod demokratske stranke, na katerem je govoril g. Saj, razlagajoč program demokratske stranke ter pojasnjujoč zborovalcem protidržavne tendenze radikalcev, komunistov in zajedničarjev. — V nedeljo se je vršil dobro obiskan shod demokratske stranke v Varaždinu, kjer sta govorila minister za agrarno reformo dr. Henrik Krizman in minister na razpoloženju dr. Edo Lukinč. Nekoliko frankovcev in Radičevcev, ki so skupali s klici, živelja republike motiti zborovanje, je bilo postavljenih pod kap. — Iz Belovara poročajo, da se v tamkajšnjem okrožju uspešno širi agitacija za demokratsko stranko. V proših dneh se je vršili razni shodi in sestanki demokratske stranke po raznih krajinah, županije, za prihodnje dni pa je prijavljeno še več takih shodov. Radikalci doslej javno še niso nastopili, pač pa rujejo tajno v korist Radičevcev. Tako so v zadnjih dneh širili vesti, da pride v bjelevarško županijo agitirat sam Stojan Protič. Radikalci stropicajo med narod letake, v katerih agitirajo za hrvatsko puščo - seljačko stranko v imenu republike.

= Minister dr. Korošec in S. Margheritska pogodba. Beograd, 17. novembra. Minister dr. Korošec je odpotoval iz Beograda v sotočno zvečer, še predno se vrnili naši delegati iz S. Margheriti. Dr. Korošec tega bi ne smel storiti, ker je fungiral kot namestnik ministrskega predsednika in se dr. Vesnič še ni vrnil. V političnih krogih se govoriti, da pomeni beg dr. Korošca iz Be-

ne.

= rabijo bistr = bister um; bulec (vol); hitrc (kdor hitro dela; radi zlogotvornega r ?); hramehnik = Futteral; hrotica = Kiel, in tudi: hudica = Gicht itd., prim. Še: bur-

= Antibarbari služijo izvajanja pri besedi dol, čes, ne sme se reči: dol z brezvladijem!, ampak proč b; ali predrogo s predlogom: Proč z Italijo! mesto: dol z I!? —, dalje izvajanja pri besedi: grm, kruh, les, bogat, dat, glas, mnog, dež, basati (?), nahajati se (?), drana itd. Cenni so izvajanja pod »čes«? saj tu ne delamo napak. Izvajanja pod »čel« se mi ne zde vseskozi utemeljena. Storjenia oblikuje: naj bo konfekcijska? (sub: »gotova«).

Zakaj je baš pri »grabit« označen akcent + grabit)? zakaj druge ne?

Zdi se mi, da se v Pravopisu mešajo potrebe pravopisa in Antibarbara s potrebnimi narodnega in sinonimskoga slovarja, in da vsled tega ni prišlo povsem do veljavne niti eno niti drugo stališče. Premalo je Antibarbara, preveč Slovarja.

Dr. Fr. Ilešić.

ograda politično potese, da se na spremen način izogne zborovanju o sklenenem sporazumu z Italijo. Tribunale po roča, da je odpotoval dr. Korošec zato, ker so demokrati v eni zadnjih sei ministrskega sveta zahtevali odstop bana dr. Laginja in da jo hotel se med potjo informirati svoje vratajoče se tovariste o tej nameri demokratov. — Kako se sedaj izve, je ta veste Tribunale popolnoma izmišljena, ker demokrati nikdar niso stavili take zahteve, torej tudi ta pretveza ne drži. Dr. Korošec se je uročunal, če je misil, da se ogone izjaviti s tem, da pobegne, ker se bo morali vsaki član vlade osebno izjaviti, ali prisna pogodbo, sklenjeno v S. Margheriti ali ne in v to moral v zadnjem slučaju izvajati potem konsekvence.

= Radičeva stranka ni več za republike? Zagreb, 17. novembra. Tukajšnji listi poročajo, da je imela v nedeljo v Veliki Gorici seljačka stranka volilni shod, na katerem je govoril profesor dr. Rudolf Hrovat, ki je v glavnem izjavil nastopno: Srbija, Hrvati in Slovenci so en narod. Mi imamo eno državo s kraljem Petrom in regentom Aleksandrom. Mi smo republikanci, toda danes ni čas za realizzacijo našega republikanskega programa radi zmanjševanja politične razlage, kakor tudi notranjopolitičnih razmer naše države. V tem pogledu moramo izvedbo našega programa odložiti na poznejši čas. Zato bomo šli zastopniki seljačke stranke v Beograd v konstituanto.

= Spor radi župnika v Koprivnici.

Zagreb, 17. novembra. Znan je gibanje reformistične duhovščine na Hrvatskem, zlasti v upravljanju zborovanje na simpatijo oseb, temveč zmožnost krokanja in zveze do komunistov in Nemcov. E. že vemo, kam pes tako moli. Direktor Hoiman v kratkem zapusti tovarno. Komunisti prevzamejo tovarno v svoje roke. Kdor ne verjame, pa naj gre poslušati govore komunistov. Kdor je pa pameten, pa obrni hrbet temu življenju. Možje, mislite resno, pa spoznajte zmote te prevar, s katerimi vas pitaio.

= Radič izpuste? Večer poroča iz Koprivnice, da je zelo verjetno, da bo Stjepan Radič že pred volitvami v konstitučni izpuščen na svobodo in da se min. predsednik dr. Vesnič osebno zanimata za to, da se Radič izpuste iz zapora.

= Iz demokratske stranke. Zagreb, 17. novembra. V Nasičah se je vrnil 15. t. m. dobro obiskan shod demokratske stranke, na katerem je govoril g. Saj, razlagajoč program demokratske stranke ter pojasnjujoč zborovalcem protidržavne tendenze radikalcev, komunistov in zajedničarjev. — V nedeljo se je vršil dobro obiskan shod demokratske stranke v Varaždinu, kjer sta govorila minister za agrarno reformo dr. Henrik Krizman in minister na razpoloženju dr. Edo Lukinč. Nekoliko frankovcev in Radičevcev, ki so skupali s klici, živelja republike motiti zborovanje, je bilo postavljenih pod kap. — Iz Belovara poročajo, da se v tamkajšnjem okrožju uspešno širi agitacija za demokratsko stranko. V proših dneh se je vršili razni shodi in sestanki demokratske stranke po raznih krajinah, županijah, za prihodnje dni pa je prijavljeno še več takih shodov. Radikalci doslej javno še niso nastopili, pač pa rujejo tajno v korist Radičevcev. Tako so v zadnjih dneh širili vesti, da pride v bjelevarško županijo agitirat sam Stojan Protič. Radikalci stropicajo med narod letake, v katerih agitirajo za hrvatsko puščo - seljačko stranko v imenu republike.

= Radič izpuste? Večer poroča iz Koprivnice, da je zelo verjetno, da bo Stjepan Radič že pred volitvami v konstitučni izpuščen na svobodo in da se min. predsednik dr. Vesnič osebno zanimata za to, da se Radič izpuste iz zapora.

= Iz demokratske stranke. Zagreb, 17. novembra. V Nasičah se je vrnil 15. t. m. dobro obiskan shod demokratske stranke, na katerem je govoril g. Saj, razlagajoč program demokratske stranke ter pojasnjujoč zborovalcem protidržavne tendenze radikalcev, komunistov in zajedničarjev. — V nedeljo se je vršil dobro obiskan shod demokratske stranke v Varaždinu, kjer sta govorila minister za agrarno reformo dr. Henrik Krizman in minister na razpoloženju dr. Edo Lukinč. Nekoliko frankovcev in Radičevcev, ki so skupali s klici, živelja republike motiti zborovanje, je bilo postavljenih pod kap. — Iz Belovara poročajo, da se v tamkajšnjem okrožju uspešno širi agitacija za demokratsko stranko. V proših dneh se je vršili razni shodi in sestanki demokratske stranke po raznih krajinah, županijah, za prihodnje dni pa je prijavljeno še več takih shodov. Radikalci doslej javno še niso nastopili, pač pa rujejo tajno v korist Radičevcev. Tako so v zadnjih dneh širili vesti, da pride v bjelevarško županijo agitirat sam Stojan Protič. Radikalci stropicajo med narod letake, v katerih agitirajo za hrvatsko puščo - seljačko stranko v imenu republike.

= Radič izpuste? Večer poroča iz Koprivnice, da je zelo verjetno, da bo Stjepan Radič že pred volitvami v konstitučni izpuščen na svobodo in da se min. predsednik dr. Vesnič osebno zanimata za to, da se Radič izpuste iz zapora.

= Iz demokratske stranke. Zagreb, 17. novembra. V Nasičah se je vrnil 15. t. m. dobro obiskan shod demokratske stranke, na katerem je govoril g. Saj, razlagajoč program demokratske stranke ter pojasnjujoč zborovalcem protidržavne tendenze radikalcev, komunistov in zajedničarjev. — V nedeljo se je vršil dobro obiskan shod demokratske stranke v Varaždinu, kjer sta govorila minister za agrarno reformo dr. Henrik Krizman in minister na razpoloženju dr. Edo Lukinč. Nekoliko frankovcev in Radičevcev, ki so skupali s klici, živelja republike motiti zborovanje, je bilo postavljenih pod kap. — Iz Belovara poročajo, da se v tamkajšnjem okrožju uspešno širi agitacija za demokratsko stranko. V proših dneh se je vršili razni shodi in sestanki demokratske stranke po raznih krajinah, županijah, za prihodnje dni pa je prijavljeno še več takih shodov. Radikalci doslej javno še niso nastopili, pač pa rujejo tajno v korist Radičevcev. Tako so v zadnjih dneh širili vesti, da pride v bjelevarško županijo agitirat sam Stojan Protič. Radikalci stropicajo med narod letake, v katerih agitirajo za hrvatsko puščo - seljačko stranko v imenu republike.

= Radič izpuste? Večer poroča iz Koprivnice, da je zelo verjetno, da bo Stjepan Radič že pred volitvami v konstitučni izpuščen na svobodo in da se min. predsednik dr. Vesnič osebno zanimata za to, da se Radič izpuste iz zapora.

= Iz demokratske stranke. Zagreb, 17. novembra. V Nasičah se je vrnil 15. t. m. dobro obiskan shod demokratske stranke, na katerem je govoril g. Saj, razlagajoč program demokratske stranke ter pojasnjujoč zborovalcem protidržavne tendenze radikalcev, komunistov in zajedničarjev. — V nedeljo se je vršil dobro obiskan shod demokratske stranke v Varaždinu, kjer sta govorila minister za agrarno reformo dr. Henrik Krizman in minister na razpoloženju dr. Edo Lukinč. Nekoliko frankovcev in Radičevcev, ki so skupali s klici, živelja republike motiti zborovanje, je bilo postavljenih pod kap. — Iz Belovara poročajo, da se v tamkajšnjem okrožju uspešno širi agitacija za demokratsko stranko. V proših dneh se je vršili razni shodi in sestanki demokratske stranke po raznih krajinah, županijah, za prihodnje dni pa je prijavljeno še več takih shodov. Radikalci doslej javno še niso nastopili, pač pa rujejo tajno v korist Radičevcev. Tako so v zadnjih dneh širili vesti, da pride v bjelevarško županijo agitirat sam Stojan Protič. Rad

od njih učinili janjičare. Družba sv. Cirila i Metoda hoče da dade obuke našoj djeci v svojem ljeplju s latkom materinskom jezikom. Ta naša pozivljiva družba nalazi se u teškom novčanom položaju. Najbolji je naš protest proti tudišnjim aspiracijama na našem biser Jadranu i najbolji je dokaz našeg narodnog osjećaja, ako polozimo dar, domu na oltar! Na ovaj priglas razdijelili su se sabirni arcii po kojima su sakupili: sestre D. Krezov F. Donat 1003 kruna; sestra N. Dernič, supruga intendantinskog kapetana 754 K.; bb. N. Osana 598 K.; A. Čubrič 360 K.; F. Somer 340 K.; N. Stančić 314 K.; N. Sindik 160 K.; N. Zupanc 93 K.; M. Poropat 40 K. i F. Perušina 32 K. Svega 3694 kruna. Novac je odpošljan upravi »Slovenskog Naroda« da izvrši. Isto tako provelo je društvo akciju sabiranja za »Narodni svet u Koru-

škoj«, te su sakupili: bb. J. Berne 904 K.; M. Les 464 K.; skupina u Oficirskom domu 150 K.; J. Staničić 150 K.; I. Stjepčević 30 K. i F. Perušina 28 K. Svega 1726 K. Novac i sabirni arcii dostavljeni su Sokolskoj Župi u Mostaru. Usljed nejasno čitljivih imena i malenog prostora, nije nam moguće objelodaniti imena vrijednih darovatelja. Ovime se je pokazalo, da se uz dobru volju dade i kod malenog društva mnogo toga učiniti. Požrtvovana sakupljačina i plemenitini darovateljima, koji su doprinijeli obol za ovako vrijedne narodne svrhe, nekak bude od srca hvala i narodna uspomena. Zdravo! Tajnik.

Ljubljanski Sokol naznana, da se prijateljski sestanek članstva ne vrši danes, temveč še le danes teden, v četrtek dne 25. novembra.

— *

Dnevnice vesti.

V Ljubljani, 18. novembra 1920.

Dr. Brejc je pridobil Kočevce za klerikalno stranko! Der Genossenschaftsverein, da se je dne 5. novembra zglasila pri deželnem predsedniku dr. Brejcu deputacija kočevske kmettske stranke »Gottsheer Bauernpartei«, da mu sporoči želje in zahteve nemških prebivalcev kočevskega jezikovnega otoka. Iz dr. Brejčevih izjavanih je deputacija dobila utis, da bo Nemcem mogoče živeti v Jugoslaviji v miru in zadovoljnosti. Dr. Brejc je izjavil, da se po njegovem mnenju z Nemci ne sme postopati kot z državljanom druge vrste, povdarijal je, da je dovolj leta na svoji koži skušal, koliko trpi in kako čustvuje narodna manjšina, na to se bo vedno spominjal, za to tudi obljublja, da bo v vsakem oziru podpiral stremljenja narodnostnih manjšin. »Der Genossenschaftsverein izjavlja koncem svojega poročila: »Na temelju te izjave je odbor kočevske kmettske stranke sklenil pozvati svoje člane, naj pri volitvah za konstituanto glasujejo za kandidate klerikalne stranke, češ, da je ta stranka za kmete v gospodarskem oziru že mnogo storila, dočim so druge stranke ostale samo pri lepih obljubah.« — Dr. Brejc je torej klerikalni stranki zasigurali nemške glasove. Stavimo, da bodo klerikalci skušali na vse načine utišiti, da so se zvezali z Nemci.

Cemu? Nedavno so časopisi prinesli vest, da se sedanjem Žitni zavod preosnove v akcijsko družbo. Žitni zavod je ostal izza vojne. Namen mu je, oskrbovati prebivalstvo z žitom in moko. Odralj se je tudi po vojni v Jugoslaviji. Navzlie majhni grajam v celoti je le dobro služil potrebam prebivalstva v težkih časih za prehrano. Vsepovsod pa sedaj izgrevajo vojne naprave. Celo možje, ki so vodili državne centrale, nastopajo danes za svobodo v trgovini in prometu. Uveljavljeno je že dolgo načelo, da mora biti notranja trgovina prosta. Naša vlada nam je to večkrat poučarala. Trgovci in obrtniki se danes vrašajo, čemu naj se iz Žitnega zavoda napravi trgovsko akcijsko podjetje. Če so razmere take, da Žitni zavod ni več potreben, zakaj naj se ga potem spravila v novo obliko. Javnosti treba točnega pojasnila, preden se take stvari ustavne. V Avstriji imajo velik zavod »Warenverkehrsbureau«. Ta zavod so želeli starji komandanji, med njimi visoki državni funkcionari, spremeniti v trgovsko podjetje. Nasatal pa je odločen odpor v vseh produktivnih krogih. Naši kupički krogi imajo resne pomsileke proti načrtu z Žitnim zavodom. Gotovo je treba, da se vprašanje pojashi.

O dr. Šušteršču se v zadnjem času mnogo govorji in piše. Tedaj je neki list vedel povedati, da je že celo dal dr. Šušteršč preneljati svoje nohištvo iz Celovca v Ljubljano. Ta je seveda bosa, saj vsakdo v Ljubljani ve, da dr. Šušteršč ni treba dovažati svojega nohištva v Ljubljano, ker ima itak vse svoje nohištvo varno shranjeno v stanovanju bivšega avstrijskega poveljujočega generala na Bleiweisovi cesti, katero stanovane ima sedaj v načelu odvetnik dr. Benkovič. Pri tem je torej shranjeno vse Šušterščovo nohištvo, ki je baje razmeščeno v treh sobah. Ne vermo, ali stote te sobe prazne, to bo vede povedati državni stanovanjski urad, ki gotovo ne bo trpel, da bi zaradi dr. Šušterščevega nohištva ne smel nihče stanovati v teh sobah.

Somišljeniki! Danes se vrši vojni shod JDS na Martinovi cesti pri Banketu. Govorita kandidata gg. dr. Kramer in prof. Reisner. Vabimo vse somišljenike, da se tega shoda v obilnem številu udeleže.

Složeno slovensko žensko društvo priredi v spomin stolnici Božene Nemčeve skromno in iskreno proslavo s predavanjem in slavnostnim govorom. Vrši se v petek, 19. nov. 1920 v risalnicu »Mladike« ob 5. popoldne. Vse slovensko žensko društvo vključno vabimo k tej proslavi.

Nezasiljano postopanje. Maribor, 17. novembra. Včeraj popoldne je prišel na kolodvorski poštni urad avstrijski agitator Lesar iz Liesingena pri Dunaju ter po končnem opravlju pričel s poštno uradnicu privaten razgovor. Tekom razgovora je omenil: »Anch hier wird es bald zu einem Plebisit konnen!« Ko ga je uradnica začudeno vprašala, kako to misli, ko so vendar meje že določene, je ironično pripomnil: »Von Spielberg bis Cilli kann es keinem zu einer Plebisit.

stopniku udeležene stranke. Dr. Anton Švigelj, odvetnik v Ljubljani.

Pozor pred metilnim špiritem (drveni špirit, Holzgeist, Spiritus ligni). Pred kratkim se je nek strojni mojster težko poškodoval vsled eksplozije svestiljke, ki je bila napolnjena z metilnim špiritem. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro zaradi tega opozarja, da je metilni špirit, ki se dobiva kot stranski produkt pri proizvajanju acetove kislino iz lesa, zelo strupen. Zavžit v večjih množinah provzroča smrt, v manjših množinah pa hid glavobol, omotico, bljuvanje, ohromenje nog itd. ter težka vnetja na očeh, ki privedejo lahko do oslepenja. Tudi vdihanje metilnega špirita je zelo škodljivo. Zaradi tega je njega primešavljeno k drugim žganim pijačam, ki parfumu in kosmetičnim preparatom že z narredo bivšega ministra za notranje zadeve strog prepovedano. Metilni alkohol služi poniekaj tudi za denaturiranje navadnega (etylnega) špirita ter se dalje vporablja v raznih industrijskih obrtih (n. pr. pri pripravljanju finjev, lakov, politur, v mizarških dežavnih, tvornicah pohištva itd.). V vseh takih obratih in sploh povsod, kjer se rabi denaturirani špirit, je torej glede na to, da se delavnosti prostori dobro prezačijo. Delavci naj pazijo na snago svojih rok in naj si rane na rokah dobrino obvezijo. Kjer pa izdanta tentilacija ni mogoča, n. pr. hišnih industrijskih, naj eden in isti delavec nima predolgo opravka z metilnim ali denaturiranim špiritem. Uporaba metilnega špirita v gorilne namene je radi mogočih eksplozij zelo opasna. Storili so se primerni koraki, da se prostra prodaja metilnega alkohola sploh preprevi.

Kje se sme kolesariti? Okrožna gradbena sekacija nam piše: V včerajšnji številki »Slov. Narod« se je spodikalo nekd nad kolesarjenjem po banketu Dolonenske ceste. Prosimo, da objavite slednje pojasnilo: Banket po Dolonenski cesti od 2' km, to je od odcepca ceste na dolenski kolodvor do Rudnika, enako, oba banketa na Trojanski (Dunajski) cesti od Ljubljane do Ježice se urejeni za pešce in kolesarje v zmislu razglasa deželnega predsedstva z dne 29. oktobra 1903 št. 18.855, kar certificira obhod teh prog je v jesenskem in pomladanskem vremenu, poseljeno kadar je cesta posuta, za kolesarje nerabna. Pač se mora po določilu dolične naredbe kolesar, ki vozi po banketu, ogniti pešec, če treba, tudi na cestni tir, dočim na cestnem tiru se mora pešecogniti kolesarju. To torej zahetva lahko občinstvo od kolesarjev, ki niso dosti obzirni ter vožijo hitro in neprevidno po banketih. Za vozičke sicer banketi ni bil urejen, toda bilo bi nečloveško, da bi se branilo ob slabem vremenu mlekaricam in otrokom voziti po njem.

Nevaren konkurenčni delikatesni trgovini Kham je postal nevaren konkurenčni delikatesni trgovini Ed. Reberšak, ki je v prodajalni ukrajeni srebrni jabolka prodajal po ulicah.

Ukradeni vozna odeja. Posredniku J. F. v Mostu št. 42 je bila z voza na dvorišču ukradena siva vozna plahta, s katero je imel pokrite zeljaste glave. Po poizvedbah se je dognalo, da so storilci mesto preje v družbi več moških in ženskih prisih v Černetovo gostilno v Mostu ter se odpeljali proti Ljubljani. Spotoma se jim je voz vsled defekta na kolesu prevrnil, pomagali so si na ta način, da so iz voza posrednika K. sneli osnik, obenem pa so še pobrali plahto.

Ali ste videli današnje demonstracije? ... tako je ob priliku manifestacijskega pohoda akademiske mladnine dne 12. t. m. ob 5. popoldne nagovorila ljubezenjiva žensčina Marija Bradula nekega tapetniškega pomočnika, stojega na Marijinem trgu pred Prešernovim spomenikom. Ljubezenjivo in zapečetljivo ga je pogledovala ter gosteolela: »Hud mraz je. Ta megle mi gre do kosti. Zebe me. Lačna sem, ljubi gospod. Pomočnik se je usmilil ter ji podaril 20 kron, obenem pa jo povabil na toplo večerjo v neko gostilno blizu Škofije. Po večerji jo je usmiljen, mladi Adonis odpeljal na svoje stanovanje v Ravnikarjevi ulici, kjer sta prijetno premehovali. Čudno naključje pa je bilo, da je sostanovalec, neki železniški uslužbenec, zjutraj takoj po odhodu dobre Marije, z žalostjo ugotovil, da mu je izginila denarnica z 2500 K., sam pa ne ne ve, če mu jih je ona vzela.

Umrila je v Litiji ga. Uršula Preinalk, posestnica v Cadranu pa učiteljica ga. Mara Hren, roj. Pavlič. N. v. m. p.!

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Cetrtek, 18. novembra, Zlata jesen. Izven abnm.

Petak, 18. oktobra, Figaro se ženi. Red. E.

Sobota, 20. novembra, Ljubimkanje. Red. A.

Nedelja, 21. oktobra, Pohujšanje v dolini Šentlorjanski. Izven abnm.

Ponedeljek, 22. novembra, Figaro se ženi. Red. C.

Opera:

Cetrtek, 18. novembra, Dalibor. Red. B.

Petak, 19. novembra, Plesni večer. Izven abnm.

Sobota, 20. novembra, Lepa Vida. Red. C.

Nedelja, 21. novembra, Dalibor. Izven abnm.

Ponedeljek, 22. novembra, novembra.

Društvene vesti in prireditve.

Današnji simponični koncert v unionski dvorani se prične točno ob 8. zvečer. Občinstvo se opozarja, da med izvajanjem mogočne Dvostrukove simfonije vstop v dvorani ni dovoljen. Kot koncertni mojster sodeluje pri koncertu g. prof. Jeraj.

Opera »Dalibor«. Dalibor! Smetana, kot operni komponist, je pri nas znani skoraj le iz komične tridejnice »Prodana nevesta«, dočim bi moral že davno poznavati Dalibora, Poljub. itd. Češki Mozart, Smetana, sicer ni nikjer takoj izrazil načrten, rekel bi, lokal, kakor v Prodani nevesti, vendar je tudi Dalibor cel Smetana. Povsodi one ozivljajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče, priproste, samoposebni razumljive melodije, specifično smotanske harmonije, ki včasih občutno spominjajo na Prodano nevesto. Žal, da sem ves večer občutil tako malo češkega temperamenta, ki preveva vsa Smetanova dela. V pevskem oriju je bila gdje. Richterjeva (Milada) zlasti dobra, premo izvajajoče



Zalostnim srcem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskrenoljubljena, nepozabna soproga, mati, hčerka, teta, nečakinja in snaha, gospa

Mara Hren roj. Pavlič

učiteljica v Čadramu

v nedeljo, dne 14. novembra 1920, po kratki mukapolni bolezni, prevideni s svetoftajstvi za umirajoče mirno v Gospodu zaspala

Zemeljski ostanki predrage ravnke se bodo v torki, dne 16. novembra, ob 5. uri popoldne v mrtvašnici javne bolnice v Mariboru blagoslovili ter v sredo, 17. novembra prepeljali v Čadram, kjer se po položju ob 3. uri popoldne na župnem pokopališču k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bodo darovala v župni cerkvi v Čadramu.

Čadram-Maribor, dne 15. novembra 1920.

Vojtek Hren, učitelj, soprog. — Adica in Boris-Emi, otroka, Emilija Pavlič, vdova poštnega nadzornika, mati. — Vsi ostali sorodniki in sorodnice.



Potri globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naša dobra mati, stara mati, sestra, gospa

Uršula Preinfalk

posestnica v Litiji

danes 17. novembra 1920, po dolgem trpljenju v 69. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši dne 19. novembra 1920, ob 4. uri popoldne na litjsko pokopališče.

V LITIJI, dne 17. novembra 1920.

Žalujoči ostali.

Prispel je „Fordson“ univerzalni gonilni stroj za poljedelstvo.

Stroj se razkazuje posebno v oranju dne 18. in 19. novembra 1920 od 10. do 16. ure v Ljubljani ob Dunajski cesti na travniku takoj za toniško vojašnico. Interesentje se vabijo. Pojasnila daje tvrdka E. Čamernik & Ko v Ljubljani. Dunajska cesta št. 12, kot zastopnika.

539

Brošura „Pod novim orlom“

je izšla v ponatisu. — Dobi se v „Narodni knjigarni“ v Ljubljani, Prešernova ulica 7. Cena s poštino K 18—. — Naročila se rešujejo le proti pošiljatvi zneska vnaprej ali po povzetju.

Konkurs

Kandidati Granične trupe je potrebna večja imožina vojakov, kateri bi zeleni, da stopijo prostovoljno v službo.

Kandidati morajo izpolniti sledeče pogoje:

1.) Da so državljan kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencov; to imajo dokazati s svedečo svoje pristojne oblasti;

2.) da so odslužili svoji predpisani rok v vojski; to imajo dokazati z dokumentom svoje vojaške oblasti, in akot ne imajo, s svedečo pristojne vojaške oblasti;

3.) da so popolnoma zdravi in za vojaško službo sposobni in sicer v tem oziru, v kolikor to predpisuje zakon za vojaške kadre; to morajo dokazati in potrditi z zdravniškim spričevalom;

4.) da so dobrega počasnosti; da niso bili obsojeni za prestope, kateri imajo za posledico kazen zapora in izgubitev vojaških in civilnih mestanskih pravic. To se mora dokazati s potrdilom pristojne občinske, odnosno policijske oblasti;

5.) da znajo pisati;

6.) da niso mlajši od 22, a ne starejši od 35 let; dokazejo naj bi krstnimi listom, odnosno s potrdilom pristojne občinske oblasti.

Om. ki so kot prostovoljci sodelovali v vojskah leta 1912., 1913., 1914., 1915., 1916., 1917 in 1918. v srbski vojski ali v jugoslovaških trupah bodo sprejeti tudi če niso služili v stalnem kadru. To pa le, ako niso prestopili starosti 35 let in akot izpolnijo vse druge navedene pogoje.

V dokaz, da so bili prostovoljci, morajo priložiti k prošnji potrdilo pristojne oblasti, oziroma objavo (vojaško potrdilo) v jamčenem prepisu.

Tisti, kateri so prej služili v Granični trupi ali v finančni straži, pa so odpuščeni iz službe na lastno željo brez lastne krivide, tem je mogoč sprejem četudi so starejši od 35 let a niso prestopili starost 45 let. Tudi za te kandidate so v polni veljavni zgorajnji pogoji, ali v dokaz, da so prej služili v Granični trupi, ozdroma, v finančni straži, morajo doprinositi originalno potrdilo, odnosno jamčeni prepis onega dokumenta, s katerim so bili odpuščeni iz dotedne službe.

S činom podoficirja in kaplara bodo sprejeti samo oni kandidati iz meščanstva, kateri s predpisanim dokumentom dokazajo, da so bili podoficirji in kaplari za časa njihove službe v kadru, v enem glavnih vrst orožja, v žendarmeriji ali v Granični trupi, ako izpolnijo gorenje pogoje. Taki kandidati bodo sprejeti s činom, katerega so imeli v kadru, aka to dopusti letni proračun (budget); aka pa ne bo mogoče, da se sprejmejo s činom, katerega so imeli v kadru, se sprejmejo z manjšim činom, ali kakor redovi (prostaki), seveda po njihovem pristanku, toda se istim dovoli, da nosijo znak čina, katerega so imeli v kadru.

Lestnica je tisk „Narodna tiskarna“

Dobra Šilija budi šival po hišah

Ponudbe pod „Dobra Šilija“ 8581 na upravo Slov. Naroda.

8581

Naprodji sta 2 hiši v Vodmatu za 150.000 K. Naslov pove uprav. Slov. Naroda.

8599

Istje za strope izdeluje in predaja na debelo in drobno m² po K 480 pri večjih naročilih znaten depurt Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

4256

Kupi se voz zapravljenec, rabljen in dobro ohranjen. Ponudbe pod „Dobr. voz“ 8573 na upravo Slov. Naroda.

8573

Registrirna blagajna v popolnoma debrem stanju se predaja. Ogledati na tvrdki Lud. Doleac, Ljubljana, Sv. Petra c. 8.

8579

Kontoristinjo, veste knjigovedstva, stenografija in po možnosti specijacije, išče Postavilnica Standard Oil Comp. of New York, Ljubljana, Nunška ul. štev. 19.

8574

3 črne suknje, črna obleka, voljeno, namizni prtič in nov kovček se odda po nizki ceni. Vpraša naj se v krojnicil Savi Trubarjeva ulica 2.

8613

Slaščitarna se išče v nakup v mestu ali v trgu. Rudolf Wistan, Preterova 52, Ljubljana.

8619

Išče se družabnik za povečanje manufakturne trgovine na debelo v Ljubljani. Ponudbe z navedbo kapitala pod „Posetelek“ 8624 na upravo Slov. Naroda.

8624

Cement, Salona

oddaja na vagoni: Dr. F. Jenko, Import & Export, Ljubljana, Krovov trg 10.

8630

Vet raznašalcev za „Slovenski Narod“ se sprejme tako.

Oglasiti se je v upravi lista

Strojnik (mašinist)

se za takojšnji nastop ali pa s 1. januarjem 1921 išče in to v vedelno službo v raznih tvorniških obratih s raznimi parnimi stroji in z znanjem tudi najtežja dela odnosno popravila izvesnosti. Prednost imajo oni kateri se razumejo v električnem obratu in naj samo prvočrtevno moč svoje pomude s prepisom spričevali. In navedbo plače s prostimi stanovanjem in gorivom pismenim potom javljajo. Na same ponudbe brez prepisa spričevali in navedbo plače, se ne bode oziralo! Tudi se sprejmeta dva klijucnčarja, (Reparatur-Schlosser) za težja popravila v obratu! Razstavljivo tovarne cementa Zidan most.

8629

Oni kandidati, kateri so v rezervi imeli čine kaplara ali podoficirja, bodo ravno tako sprejeti s tistim činom, katerega so imeli v kadru; drugač kakor redovi (prostaki) aka v kadru niso imeli nikaj čin, brez ozira na njihove sedanje čine v rezervi; seveda zoper, aka se s tem zložijo. Tudi tem se dopusti, da nosijo znak čina, katerega so imeli v rezervi.

Kakor konjeniki bodo sprejeti oni kandidati iz meščanstva, kateri so služili svoj rok v kadru pri konjenici ali ori toniških in kateri imajo fastnega predpisanega konja in jahalno opremo (pripor). Ti kandidati so dolžni, da pri prilikl sprejema dovedejo s seboj tudi konje z jahalno opremo (pripor) radi pregleda.

Prvi rok službe traja tri leta. Po preteklosti tega roka je mogič izstop iz službe ali ostanek na drugem roku. Rok se računa od dneva sprejema, a ponovljeni roki od dneva istega predhodnjega roka.

Vojaki Granične trupe imajo te pristojbine:

a) Plače:

Redov	1200 dinara	(4800 krom) letno
Kaplar	1380	(5520 . . .)
Podnarednik	1560	(6240 . . .)
Narednik	1800	(7200 . . .)
b) Poviške-dodatek na roke službe imajo vsi brez ozira na čin:		
V početku 4. tega leta službe (2. rok)	144 dinara	(576 krom) letno
6	(3. rok)	288
11.	(4. rok)	432
15	(5. rok)	576
21	(6. rok)	720

c) Dodatek na službo na enih delih meje, kjer so okolnosti težje za službo — vsem brez razlike čina po 600 (šeststo) dinara (2400 krom) letno. Ta dodatek imajo sedaj vojaki onih čet, kateri so na črnogorski, albanski, grški in bulgarski meji do prelaza Sv. Nikole pri Knaževcu.

d) Vojaki - konjeniki imajo vsi brez ozira na čin po 230 dinarjev (920 krom) letno za negovanje konja in preskrbljanje ostalih potrebišč.

e) Hrana je v naturi ali denaru. Za sedaj imajo vojaki namesto hrane dodatek na draginjo v sledenem razmerju:

V četah na črnogorski in severni polovici albanske meje, vsi brez razlike čina po 250 dinarjev (1000 krom) mesečno.

V vseh ostalih četah, vsi brez razlike čina po 200 dinarjev (800 krom) mesečno.

Dodatak na robinkino (na ženo in otroke) imajo vsi vojaki vseh čet,

f) Oženjenim podoficirjem more minister vojne in mornarske odobriti, da se jim izda po šest kubičnih metrov drva letno v naturi ali v denarju.

g) Vsi vojaki dobijo od države: oblike, čevile, orožje s vibrorom in municio in vsto očitko vojaško opremo po pravilih. Pa poleg tega se stanovanje, kurto in razvedljivo.

Pisalni stroj, komaj rabljen se predaja.

Dalmatinova ulica 10, II. nad stoso.

857

Grašlove ježice legne franko vsaka postaja tvrdka 0. Sturm, Metlika.

8623

Landauer, elegant, še skoraj nov, se predaja na Rotnik 28 pri hribu.

8616

Lovci!

Divjačino, t. j. jelene, srne, zajce, jerebice i. t. d. kupuje in plačuje po najvišji cenah. Ivan Lüschnigg, ekspert po ptoljaju, Maribor, Pod mostom 3.

8618

Vetli denarni zavod išče mlado začetno moč zanesljivo, s trgovskim tečajem, več strojepisja tudi gospodinčico, ki pa naj bo Sokol ali Sokolik vaditelj ali vaditeljica. Nastop takoj. Ponudbe z evzahlevami na urav. Slov. Naroda pod Sokolski vaditelj (vaditeljica) 8627.

8615

Prvovrsna pisalna moč, sedaj kot komercijalni ravnatelj

vestransko naobljen, z bogatimi izkustvi, strokovnjak v knjigovodstvu in organizaciji pisarn, z dolgoletno praksno v vodilnih mestih pri svetovnih tvrdkah, s prvočrtevimi priporočili, želi svoje mesto premestiti s sedaj primernimi. Eden glavnih pogovov je: stalno mesto. Blagohotne ponudbe pod Trajna služba 8615 na uprav. Slov. Naroda.

8615

Vsi mu dobro poznani carinski, železniški, izvozni in uvozni posli. Bivši železniški in carinski uradniki imajo prednost. Ponudbe na St